

Ligprædiken
over
Oberst Johan Jacob Hirschnach¹⁾.
Ved C. E. A. Schöller.

Denne velædle og velbyrdige mandhaftige nu sl. Obrist og Vice Commandant Johan Jacob Hirschnach er barnfødt paa Hønborg Ladegaard i Jylland Aar 1644 d. 27. December, som var 3die Juledag. Hans Fader var dend ædle og velfornemme Mand Jacob Johansen Hirschnach²⁾ fordum høiloff: Kong Christian den 4des Slotsforvalter paa Kolding-huus, hans Moder var dend ædle og gudsfrygtige Matrone Anna Hansdatter Myler, begge for rom Tiid siden i Herren hensovede; disse hans sl: Forældre efter at de hafde ladet hannem ved den hellige Daab indlemme i hans Frelser Christo haver draget ald mulig Omsorg for hans Optugtelse i Gudsfrygt i hans Barndom og holdet hannem til læse, regne og Skrive skolle, huor hand og i hans christelige Troes Lærdom og Catechismo merkelig tiltog indtil Aar 1657, da de Suenske gjorde det uformodentlig Indfald i Jylland, huorfra hans sl: Forældre fiendtlig Begægning at undgaa motte begifve sig med deris Børn og Bo over ad Fyen, der de dog blev strax efter overfalden af de Svenske og af en fiendtlig Stabs Officerer denne deris unge Søn berøvet, som strax kom i Tieniste hos dend Svenske General Arentsøn²⁾ og motte følge med hannem til Aar 1659, da denne General blev til Pommern udcommanderet og hans Troupes der slagen af de keiserlige Cuir-

¹⁾ Denne Ligprædiken eller vel rettere et af Datidens saakaldte Testamenter findes i Kallske Sml. 4° N. 521.

²⁾ Jacob Johansen blev 1637 Slotsfoged paa Koldinghus. ^{10/2} 1641 fik han Hønborg Ladegaard, som han paaboede frit og kvit sin Livstid og et af hans Børn efter ham, da han den 2 Gange har opbygget, først da han fæstede den, siden da den 1627 blev brændt af Fjenderne (Koldinghus Lehns Regnskaber). Synes ikke at have kaldt sig Hirschnach. En anden Søn af ham er maaske Frantz H., der 1675—76 stod som Kornet i 4. jydsk nat. Rytter Regt.; hans Sønner vare Johan Frantsen H., der 1703—04 stod som Fændrik i Dragonregimentet i keiserlig Sold, og Rasmus Frantsen H., f. 1680, † 1738 som Oberstlieut. og Commandant paa Christiansø.

³⁾ David Arentzen, svensk Generalmajor af Rytteriet.

serer, som da tog denne sl: unge Herre til Fange og overleverit til Tieneste til en keiserlig Ritmester ved Nafn Greven af Thürheim.

Hos hannem forblev han som Page, indtil hand af samme Greve blev gjort værhaftig og sat for det første til Cuirasserer under Baron Smit, huor hand tiende i 11 Aar til A: 1672, da hand blev avanceret til Corporal under samme Compagnie, huilcket var dend første Begyndelse til den sl: Mands videre Æretrin og Forfremmelse.

Thi strax derefter, da et nyt Regiment Dragoner blev oprettet af Obersten Grev Trautmansdorf, blev den sl: Mand begiert til Wagtmester og efter 3 Fierding Aars Tieneste gjort til Fændrich og atter efter 3 Fierding Aar befordret til Lieutenant under bem^{te} Oberste Trautmansdorfs Regiment, hvilcken charge der hand troligen og mandhaftig hafde betient paa 2 Aars Tiid, blev hand Capitain Liutenant huorved han i liige Maade ved 2 Aars Tiid forblev.

Aar 1676 er hand ved samme Trautmansdorfische Regimente avancerit til keiserlig virkelig Hauptmand, huilcken charge hand med største sin Berømmelse forestod til Aar 1679, da det Regiment blev reducerit saaledes at af 12 Compagnier ickun de 6 blev staaende og treffede da den Reduction den sl: Mands Compagnie, endog hannem derhos blev tilsagt, at om hand i Tienesten vilde forbie, skulde hand være visse paa det første Compagnie, som ved Armeen kunde blive vacerende. Men hand hafde da inderlig Forlængsel efter sit kierre Fæderneland efter saa lang Tiid hand hafde verrit der uden fore, og havde gierne vilde tagit sin Hiem Reise tilforn, hafde icke dend continuerlig Krig forhindret hannem at faa sit Afskeed; men under forn^{te} Trautmandorfische Regiments Reduction, da hand hafde continueret i den keiserl: Tieniste 20 samfulde Aar fra sin første Ungdom og med den Aprobation og Berømmelse, som hans Passer og Afskeder udviser for Tapperhed, ufortrøden Travailer og Aarvaagenhed samt gode Conduite i alle Occasioner baade mod Tūrcken og mod Franckrige udi 9 Campagner baade ved allehaande Fæstninger hvor som helst hand hafde verrit commanderit.

Saa begav hand sig da hiem til sit Fædreneland Aar 1679 og efter Raadføring med sine næste Venner i Jylland reiste her

hid til Kiøbenhavn og anmeldte sig allerunderdanigst til Sl: høi-
lofflig Kong Christian den 5te, der og strax indtil videre antog
hannem iblandt hans egen Officer-Guarde paa et halv Aars Tiid,
til det Marinerregimente blev opretted, da ham derved allernaadigst
blev anviist at gjøre Capitains Tieniste, indtil et Com-
pagnie ved samme Regimente blev vacant, hvilched ei længe
varede, men hand blev Anno 1681 vircheligh Capitain derved og
stod i den Charge 8 Aar. Saa avancerede hand til Major ved
samme Marineregimente.

Anno 1695 d. 1. Januarii behagede det hans Kongl. May^{te}
den Sl: høilofflig Herre Kong Christian d. 5te allernaadigst at be-
skikke den Sl: Mand til at være Obriste Leutenant og Vice Com-
mandant i Citadellet Fridrichshavn, da hand ved samme Ma-
riner Regimente i 2 Aars Tiid var commanderit til at forrette
Vice Comandants Tienesten sammesteds og hafde hand verrit
ved dette Regiment Capitain og Major i 15 Aar. Vicecommand-
ants Embede forestod hand paa 8tende Aar.

A^o. 1701 d. 1. Martij lod hans Kongl: May^{te} vorris nu ver-
rende allernaadigste Herre og Konge Kong Fred: den 4de sig
allernaadigst bifalde at bestalte og forordne denne Sl: Mand til
Oberst til Fods og Vice Commandant her udi denne Kongel:
Residentz Stad Kiøbenhavn, udi hvilcken sidste saavel som alle
fornige Charger hand meget glede sig ved at have bevist ald
muelig Flid og Troskab i sine allernaadigste Kongers Tienniste
»ald ydmyg Deference for alle sine Overmænd og respective
Commandeurer, Sagtmodighed mod sine Undermænd, som
stode under hans Commando, Mildhed og Kierlighed mod en-
hver, som kom for ham, Venlighed og Redelighed mod alle, saa
at hand icke formodede, at noget Menniske andit med Sand-
færdighed hannem kunde paasiige.

Imidlertid som hand da siuntis at ville sætte sig i nogen
rolig Stand, er hand efter Guds Forsiun og Villie kommen A.
1701 d. 12. Decembr. udi et kierligt Egteskab med den velædle
og velbyrdige Frue Maren Vandall¹⁾ den ædle og velvise Mand
Sl: Jørgen Bøfckes forudm Raadmand her i Staden hans efter-

¹⁾ Maren Vandal, f. 28/8 1659, begr. 15/12 1722, gift 1) 15/4 1694 med Jørgen
Bøfke, 3) 5 1713 med Oberst Andreas Franck, f. 1663, begr. 2/12 1723.

ladte Encke Frue og stod Brølupet her i Kiøbenhavn i hendis Huus d. 3die Februarij 1702 udi hvilcket deris meget kierlige og fornøielige Egteskab de har levit tilsammen 7 Aar og 7 Maanedr, endog de icke ere velsignede af Gud med nogen Lifsarving, hvorfor og den Sl: Mand i taknemmelig Ihukommelse af Guds mange Velgierninger imod sin Person har med fri Villie og beraad Hue med sin velædle Ægtefællis Villie og Samtycke skiænked og foræred af sine Midler til fattige Skole Børns Underholdning ved Helliggiestes Kirke her i Staden en Capital af 600 Rdl., som skal forvaltis af Sogne Præsten til samme Kircke eller den Forstander, som den nye danske Skoles Midler at forestaa bliver ordinerit. Desligeste til denne vor Frue Kircke en Kapital af 600 Rixdl: saavel som til den Herre Zebaoths Kircke 600 Rdl.¹⁾

Hans Siugdøm og dødelige Afgang fra denne Verden angaaende da har hand nu paa 5 Aars Tiid været plaget af Steen, og som hand af den jefnlige Smerte har waaren foraarsaget at holde sig i Stilhed, da hand nu it ganske Aar hvercken har kundet side eller age eller anden Bevægelse tage, er hand omsider bleven incommoderit af en besværlig Mafve Svaghed med Colice Dolore, huortil endelig slogis en Feber, huor udofver hand motte ligge ved Sengen og enddog Feberen blev courerit, blev hand dog ved Sengen liggendis formedelst stor Mattighed og Mafvens Forderfvelse, som og mod Sygdommen blef brugt vanlige Midler foreskrefnt af den ædle og høierfarne Medico Dr: Eichel, saa forsømte hand ei at tage den gode Tærepenge med sig, sin Frelasers Kierligheds Pant hand gaf os i sit sidste Testament ragt af ædle og høilærde M. K. T.²⁾, indtil det behagede den gode Gud at bortkalde ham herfra Onsdagen d. 28. Augusti næstforleden efter en christelig Forberedelse fuld af Tro og Taalmodighed, aarvaagen i Bønnen og sin Frelseris Jesu Christi Bekiendelse efter hand hafde levit dette forfængelige og nøisomme Lif 64 Aar 8 Maaneder og en Dag, som var den Sl: Mands gandske Alder.

¹⁾ Repertorium over Legater I. S. 7. 202. 312. 233. 334.

²⁾ Mag. Knud Tommerup, Præst til Garnisonskirken, der sikkert har forfattet dette Testamente, medens den egentlige Ligtale vel er bleven holdt af Præsten ved frue Kirke, hvorfra Hirschnach blev begravet.